

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér.

Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek. A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Halottak napján.

A halálnak bőséges aratása van mostanában. Százezer, sőt milliósámra költöznek el az életből olyanok, akik talán a legerősebbek, akik rendes életviszonyok között túlélték volna bennünket, gyöngébb szervezetűket.

A nagy felfordulás nem olyan még, mint ahogy az utolsó napokról jövendölt az ő tiszta lelke elborulásában a világ Megváltója, de már veszedelmesen kezd hasonlítani több tekintetben azokhoz az utolsó napokhoz, amelyeknek gyötrelmeiben „nemzet nemzet ellen, ország ország ellen föltámad”, a mikor „jaj a nehézkeseknek és szoptatóknak, mert nagy szorongatás leszen”. — A nap még nem homályosodott el, a csillagok az égről nem hullottak még le, a hold is világít még sápadt, méla fényével, de az ember iszonyu ellensége lett a saját nemének, két táborra szakadva, iszonyu dühös gyűlölettel pusztítja egymást, leleményes abban, hogy minél többet pusztítson el az Isten képére teremelt embertársai közül. Harmadik éve már, hogy pokollá tették Európát, Azsia és Afrika nagy részét, harcolnak, pusztítanak a földön, a föld alatt, ölik egymást az óceánokon és a tengerek alatt, gyilkolják egymást a levegőben ujonnan feltalált gépek szárnyain rohanva. — És ebből a jajból talán soha sincs menekülés?!

Milliósámra alusznak már a rettentő világháboru halottai a csatamezők tömegsírjaiban és a kórházi telepek temetőiben és számuk még mindig növekszik. És ezt a jajt az emberi gyűlölet, a nemzetek és országok rettentő versengése hozta az emberre!

Akik máskor békében elköltöztek, ajkukon talán a megváltás szelid mosolygásával, amelyet a földi kintől szabadulás esalt ki az utolsó perczen a muló élet után az örök élet reményével kinban hervadó lelkükből.

Sokan, akiknek a földön mindig jó dolguk volt, akik még nem vesztették el legkedvesebb hozzátartozóikat sem: nehezen tudják megérteni az emberi lélek mélységes kívánságát, az örök élet reményességét, amely azoknak lelkében ül ki legpregránsabban, akiknek sokat kellett a földön másoktól szenvedniök,

akiket mások jó törekvéseik daczára elnyomtak és mellőztek, akik sokat vesztettek azok közül a legkedvesebbek közül, akik szívükhöz nőttek. Ezeknek vigasztalására nem elég a földi hiúság elmuló bája, ők üresnek érzik lelküket az örök élet reménye nélkül.

A holtak felől pedig, akik elaludtak az Urban, jó reménységben legyetek! ugymond az apostol vallásos biztató szava. A jó reménységet pedig a föltámadásban látja megvalósulva. „Rotbadásban vettetik el a test, rothadatlanságban támad föl; nemtelenségben vettetik el, dicsőségben támad fel; állati test vettetik el, szellemi test támad fel.” Ezek a szavak magyarázzák a föltámadás mivoltát olyan ember tollából, aki ebben a dologban a leghivatottabbnak színében áll előttünk.

Nem is találhat itt semmi különös nehézséget a hívő lélek, mert itt egy ismeretlen vegyi folyamatról van szó, a melyben a test megnemesül, átalakul, átszellemlül, sok tekintetben a lélek tulajdonságait veszi föl.

Hogy a XIV. Lajoshoz hasonló elbizakodott napkirályok és mások, akiknek a földön mindig jó dolguk volt, rettentően félnek a halál képétől és nem is akarnak arra az állapotra gondolni, amely őket egyenlőkké teszi más, a földi életben kevésbé szerencsés halandókkal: azt megtudjuk érteni, az ő borzadásuk a végső októl elég világosnak látszik előttünk és természetesnek tetszik. De ez nem változtat semmit azoknak a milliőknak hitén, akiknek ezen a földön tűrve és szenvedve kellett élniök és akiknek lelke a szenvedések és veszteségek tűzkohójában megtisztulva sok földi salaktól, fogékonyabbá vált az örökkévaló igazságok megértésére, amelyek az emberiség tulnyomó nagy részének megváltását, hitbeli vigasztalódását hozzák létre.

A sírok mélyén minden ember egyenlővé válik, az enyészet vegyi kohójában átmege azon a nagy tisztulási folyamaton, amelyben levét magáról minden hiúságot és sallangot, legyen bár az selyemből vagy biborból vagy legyen az a koldusnak szennyes, rongyos ruházata, ott mindez a hiúság moly, férgek és vegyi bomlás áldozata lesz s ennek a lassu áldozati tűznek ismeretlen világánál, amely talán a Röntgen-sugarak titokzatos anód és kathód fényénél is át-

hatolóbb módon járja át a testek porciakáit s megmozgatja a molekulák és atómkok minden rejtett energiáit: ebben a fényben sallang nélkül kénytelen állani minden emberi test s hogy ott milyen átváltozásnak, átszellemlülésnek lesz alávetve: azt mai véges tudásunk fényénél meg nem ítéltjük és jogunk van azt hinni, hogy a jóra való emberi lélek teste megnemesülve és átalakulva, átszellemlülve fog az örökkévalóság évezredeiben a minden élet végső kútforrásának: Istennek hatalmával élni és föltámadni. Ez a remény él a mi keblünkben.

Ennek a reménynek derűs visszatükrözése, ennek a hitnek szelid derengése világítson a sírok fölött, amikor halottak napján virágokkal behintve, koszorúkkal diszitve, az emberi lélek legméltóbb fölemelkedésében tisztelve reájuk áldást és megnyugvást esdünk.

Ilyen értelemben az intelligens hívő lélek el tud helyezkedni és bele tud nyugodni abba a mechanizmusba, amely a földi életet a sírral bevégezteti, de a síron növeszti a hitnek és örök életnek virágát.

Kik fizetnek hadiadót Gömörben?

A huszezer koronán felüli jövedelmeket sújtó ugynevezett hadiadó kivetése az elmúlt hétfőn véget ért.

A bizottság, mely a vármegyeháza kistermében tartotta tárgyalásait s melynek elnöke dr. *Radvánszky* György cs. és kir. kamarás volt, befejezte működését s megállapíthatjuk, hogy a bizottság tárgyalásai alkalmával a hadiadó alá eső egyének csaknem kivétel nélkül számolva az állam nehéz pénzügyi helyzetével szivesen tettek bevallási kötelezettségüknek eleget s a sok között csak rimakokovai *Knöpfler* Károlynak hazafias magatartásáról kell megemlékeznünk, aki tekintélyes összegű megadóztatása ellen észrevételt sem tett.

A hadiadó alá esők névjegyzékét a megálapított évi jövedelem s az adó feltüntetésével mellett itt adjuk:

1. Gr. Maldéghen Lajos München 671871 K 27 f. jövedelem után fizet 33800 K adót.
2. Szent Iványi József Beje 90292 K 38 f. jövedelem után fizet 4220 K adót.
3. Rimakokovai Knöpfler Károly Rimakokova 68572 K 29 f. jövedelem után fizet 3120 korona adót.
4. Özv. báró Luzsénszky Henrikné Osgyán 58685 K 62 f. jövedelem után fizet 2500 K adót.
5. Sípeki Balás Lajos Rozsnyó 56681 K 67 f. jövedelem után fizet 2520 K adót.
6. Hokki Béla Rozsnyó 50942 K 85 fillér jövedelem után fizet 2120 K adót.

Világháború.

Erdély teljesen megtisztult az ellenségtől. — Örömmel dobban meg minden magyar ember szíve e hír hallatára. Még örvendetesebb az, hogy seregeink már Románia területén állanak és egyes helyeken sikerült a határszorosokból is kijutniok.

Hogy pedig még jobb reménységgel lehessünk a romániai háború gyors lefolyását és sikerét illetőleg: azt látjuk, hogy a mikor Falkenhaynnak Erdély felől lassabban megy a dolga, és nehezebb az előhaladása, akkor Dobrudzsában Mackensen német-bolgár-török seregei tesznek rohamos előhaladást, ott vívnak ki tüneményes győzelmeket.

A Dobrudzsában csendben állottak azalatt, míg Erdélyt visszafoglalták seregeink, de alighogy kiléptek a románok vert seregei az erdélyi határokon, máris hire jött, hogy a Dobrudzsában megélenkült a harci tevékenység.

A most lefolyt héten azután Mackensen seregeinek jobb szárnya a tengerpart vidékén megverte az orosz-román seregeket s azokat egy lendülettel átkergette a Konstanza felé vivő vasuton, Konstanza, Romániának egyetlen tengeri kikötőjét elfoglalta, közben ejtett vagy 7000 foglyot, 12 ágyút, 52 gépfegyvert és más egyebet zsákmányolt. Ezután míg a sereg balszárnya a Duna felé, Csernavoda felé küzdött, addig a győzelmes jobb szárny szétszórta az ellenséget: egyik részét Tulcea felé kergette, a másik részét felgöngyölítve a saját centrumára dobta úgy, hogy a dobrudzsai román és orosz seregek Csernavoda táján összezútolódtak, végre is körülzárva és a Dunához szorítva föladták a híres Csernavodai erősséget. Részleteket az utolsó győzelemről még nem tudunk, de Csernavoda elfoglalása tény és az ellenségnek most már Dobrudzsában nincs vasuti összeköttetése Romániával, mert az egyetlen csernavodai hidat többé nem használhatják. Ilyenformán a Duna és a tenger között Mackensen seregei tagnak uralkodni.

Legújabb jelentés szerint a csernavodai hidat fölrobbantotta az ellenség, a Dunán túl fekvő Festitet pedig ágyúzzák a németek.

Míg Mackensen ezt a hatalmas csapatát mérte keletről Romániára, addig mi nyugat és észak felől szintén előreküzdöttük magunkat.

Csapatunk Predeálnál áttörtek az ellenséges erődítményeken s Predeált elfoglalva fenyegetik Ploestit és Bukarestet. — A Törösvári szorosról délre Campolung városhoz közelednek győztes előhaladásban. A Vöröstoronyi szoroson már régebben átmentek német csapatok és Cajeni mellett állanak. Ezen kívül áttörtek a bereczki hegységen és elfoglalták a Vulkán hágót. Továbbá Dornavatra mellett Bukovinából berontottak Románia területére.

Védekezőkből támadókká lettünk és a hitszegő Románia órái megvannak számlálva.

Románia segítségért könyörög mindentel, Oroszország íger ugyan segítséget, de annyira nem bizik Románia megvédésében, hogy már nyíltan emlegetik

a Csernovitz-bukaresti vasutvonal föladását és már nemcsak Besszarábiában, de Kiewnél és Odesszánál készítik a védősánczokat.

Az orosz sereg maga is kimerültnek látszik már. Még egyes helyeken intéz rohamokat, mint Luck körül, Bródy táján, a Narajovkánál, de egy-két napnál tovább nem bírja a rohamokat, kifogy a lélegzete és a mieink nemcsak visszaverik, de az ő sánczait is elfoglalják, mint a Narajovka partján.

Az orosz sereg nyári offenzívája teljesen hanyatlóban van s a mieink kerekednek fölül s Románia oldalán méltán fél az orosz a mi seregeink előnyomulásától, ez tönkre teheti az ő összes számításait.

A maczedóniai fronton is megállította a német-bolgár sereg a szerb és francia seregek előnyomulását a Cserna folyó környékében.

Az olasz fronton az ellenség hiába próbálkozott a tiroli határnál, nem ért el rohamaival semmi eredményt. — Most újra a Karszt hegységben próbál szerencsét és Trieszt felé szeretne előnyomulni.

Az angol-francia fronton a Somme folyónál igen heves küzdelmek folytak le, de az ellenség, bár igen súlyos áldozatokat hozott, nem tudott előretörni. Az angol fronton a jelentések szerint a holttestek magasra tornyosultak a német állások előtt.

Verdunnél is rohamoztak a francziák és áttörésük részben sikerült Douaumont felé, de a német jelentés azt írja: „a harc még folyik.” Ez azt jelenti, hogy még visszaszerezhetjük, a mit elvettek.

Bámulatos a német seregek kitartó védekezése Franciaországban a francia-angol seregek hónapok óta tartó rettetéses rohamai ellen. Ez igazán fölér egy győzelmes előnyomulással, kivált mert az ellenség veszteségei borzasztók.

A török frontokon is harcolnak Azzsiában, de a harcok most sokkal kisebbek, mint előbb.

Európa művelt földjein patakokban folyik most a vér.

Az alispán negyedéves jelentése.

Lukács Géza alispánnak a november hó 3-iki rendes őszi megyegyűlésen előterjesztendő negyedéves jelentése a vármegyei hivatalos lap legutóbbi számában megjelent.

A mindenre kiterjedő és nagy gonddal összeállított jelentésből ezeket közöljük:

„A vármegyei közigazgatás a lefolyt negyedév alatt is kifogástalanul működött, megzavarta ugyan idegeinket a hazafiúi fájdalom a román hadüzenettel kapcsolatos betörés és Erdélyrészi honfitársainknak menekülése következményeképpen, de nem vesztette el energiáját egyetlen tisztviselő sem, sőt fokozott mérvben igyekezett kötelességét teljesíteni mindenki a legalsóbbfoku közigazgatási állomásokon is; fő erősségeimet a járások főszolgabíráinak és városi polgármestereinek önzetlen, sőt önfeláldozó buzgólkodása képezte, kiknek csoportjához méltán sorakozták a központi közigazgatás munkában ugyszólván fáradságtalan, szakavatott és minden nemes iránt hevülő tagjai. Kiemelem ezek között vármegyénk érdemes főjegyzőjét, az én hűséges munkatársamat és megbízható helyettesemet; dr. Söldös Béla vm. II. od. főjegyzőt, ki a háborús viszonylatokból származó — legnagyobb részben halasztást nem tűrő előadói teendőket — ugyszólván emberi erőt meghaladó odaadással közmegelegedésre végzi; Gál Istvánt, a gyors telfo-

7. Gróf Serényi Béla Putnok 48523 K 86 fillér jövedelem után fizet 2120 K adót.

8. Báró Vay Aloizia 48169 K 38 f. jövedelem után fizet 2089 K adót.

9. Szilárdy Béla Sajószentkirály 47044 K 18 f. jövedelem után fizet 1920 K adót.

10. Hónig János Bánréve 36246 K 50 f. jövedelem után fizet 1420 K adót.

11. Özv. Jankovich Miklósné Runya 33762 K 86 f. jövedelem után fizet 1220 K adót.

12. Szabó László Várgede 32474 K 57 f. jövedelem után fizet 1220 K adót.

13. Sebők Pál Csetnek 29825 K 03 fillér jövedelem után fizet 1050 K adót.

14. Dr. Radvánszky György Sajószárnya 27366 K 78 f. jövedelem után fizet 970 K adót.

15. Langhoffer János Rozsnyó 27358 K jövedelem után fizet 970 K adót.

16. Özv. Hámos Aladárné Rimaszombat 27111 K jövedelem után fizet 970 K adót.

17. Baksay József Rimaszombat 26754 K jövedelem után fizet 970 K adót.

18. Pósch Gyula Rozsnyó 26340 K 19 fill. jövedelem után fizet 970 K adót.

19. Mojzes Andor Rozsnyó 26228 K 67 f. jövedelem után fizet 970 K adót.

20. Iij. Varga István Rozsnyó 25569 K 79 fillér jövedelem után fizet 890 K adót.

21. Róth Miksa Rozsnyó 25000 K jövedelem után fizet 890 K adót.

22. Heksch Bertalan Rimaszombat 24770 K jövedelem után fizet 890 K adót.

23. Özv. Eszényi Gyuláné Rimaszombat 24663 K 20 f. jövedelem után fizet 890 K adót.

24. Lucsánszky István Helya 24502 K jövedelem után fizet 890 K adót.

25. Schwarcz Nándor Rozsnyó 24178 K 50 fillér jövedelem után fizet 890 K adót.

26. Weisz Dávid Rimaszombat 22968 K jövedelem után fizet 810 K adót.

27. Blau Mór 22900 K jövedelem után fizet 810 K adót.

28. Máriássy Gizella Nyustya 22695 K jövedelem után fizet 810 K adót.

29. Brauner Vilmos Nagyszabos 22664 K 39 fillér jövedelem után fizet 810 K adót.

30. Tornallyay Zoltán Tornalja 22525 K 59 f. jövedelem után fizet 810 K adót.

31. Samarjay János Rimaszombat 22512 K jövedelem után fizet 810 K adót.

32. Grosinger Miksa Rimaszombat 22508 K jövedelem után fizet 810 K adót.

33. Lusztig Menyhért Rimaszombat 22050 K jövedelem után fizet 780 K adót.

34. Id. Hevessy László Sajószárnya 22008 K 58 fillér jövedelem után fizet 739 K adót.

35. Bródi Andor Rimaszombat 22000 K jövedelem után fizet 730 K adót.

36. Szontagh József Rozsnyó 21932 K 40 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

37. Schwarcz Ede Tornalja 21875 K 79 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

38. Lovag Keiszler Gusztáv Dúsa 21815 K 40 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

39. Rözner Alajos Uzapanyt 21717 K 03 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

40. Lisszauer Sámuel Rozsnyó 21686 K 75 fillér jövedelem után fizet 730 K adót.

41. Róth Hermann Putnok 21560 K 19 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

42. Berger Ignác Garamszécs 21369 K jövedelem után fizet 730 K adót.

43. Hevessy Bertalan Tornalja 21352 K 80 fillér jövedelem után fizet 730 K adót.

44. Braun Sándor Rimaszombat 21137 K 14 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

45. Urszinyi Zsigmond 21024 K 94 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

46. Pollák Márton Rimakokova 21014 K 08 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

47. Krausz D. Dezső Rimaszombat 20780 K jövedelem után fizet 730 K adót.

48. Friedmann Dávid Várgede 20707 K 79 fillér jövedelem után fizet 730 K adót.

49. Dr. Pazár Andor Tornalja 20395 K 88 fillér jövedelem után fizet 730 K adót.

50. Blau Mór Rimaszécs 20284 K 63 fillér jövedelem után fizet 730 K adót.

51. Hámos Árpád Tornalja 20210 K 47 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

52. Feleky Ferencz Putnok 20059 K 34 f. jövedelem után fizet 730 K adót.

gásu és könnyű tollu aljegyzőt, aki felszaporodott hivatali teendői mellett a Főispánunk óméltósága irodájában való foglalkozásra is tud időt szentelni; dr. Csernay Danielt, aki a háboru kitörése óta rendszeres előadói teendőket végez és Kertész Lajos törvényhatósági főállatorvos, aki egyéb hivatalos és önként elvállalt előadói ügykörön kívül a vármegyei munkabizottság jegyzői és előadói feladatait is kezébe vette, az ő fáradhatlan és valóban odaadó munkálkodásának kell betudnom azt az örvendetes tényt, hogy a tavaszi és nyári munkákhoz szükséges hadifoglyokat, katonai munkásoktagokat stb. a mezőgazdák részére idejében rendelkezésre bocsájthattam és igaz tanúságot teszek afelől, hogy a reábizott ezen ügykörben is valóban tapintatosan, jóindulattal és vasszorgalom mellett eredményesen oldotta meg feladatát. — Ezen érdemek megindokoltá teszik, engem pedig erkölcsileg köteleznek azon tiszteletteljes előterjesztésem megtételére, hogy vármegyénk közönsége tisztviselőinek, továbbá a községi és körjegyzőknek buzgó és eredményes működésükért elismerését ez alkalommal is kifejezésre juttatni kegyeskedjék.

Mélyen megilletődve jelentem ezek után, hogy törvényhatóságunknak évtizedeken keresztül bizottsági tagja, nagytiszteletű Kálniczky Endre putnoki ref. lelkész ur és 1848/49-iki vitéz hadnagy folyó évi október hó 2-án életének 86-ik évében hosszu és kinos szenvedés után jobb létre szenderült. A jószágos és szelid-lelkületű aggastyán, amelyen krisztusi szeretettel tanítá a szent bibliát és építé anyaszentegyházát, ép oly lelkesedéssel kötötte oldalára ifju korában a kardot veszélyeztetett honunk és alkotmányunk megvédésére. Kevesen vannak már e derék gárdából közöttünk; mindeniknek porba omlásánál ejtünk azonban egy őszinte könnyet gyásszal bevont koporsójuk felett, mert az ő hősi küzdelmeik nyomán pirkadt fel édes Hazánk felett a jobb jövő hajnal hasadása. Midőn tehát az elköltözött emlékének jegyzőkönyvünkben leendő megörökítését javaslatba hozom, egyuttal kérem a vármegye közönségét, hogy a gyászba borult családot mély részvétünkről jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni méltóztassék.

Ezután a közegészségügy állapotáról ad számot s ebből mint érdekes adatot kikapjuk ezt, hogy a vármegye területén *csupán 31 orvos és 6 szigorló orvos teljesíti az egészségügyi szolgálatot.*

A mezőgazdasági munkák állapotáról, az állategészségügyről s a közutak helyzetéről tesz még jelentést.

Elismeréssel adózik a járási főszolgabírák közül ifj. *Hevessy László* tornaljai főszolgabírónak, aki a gazdasági munkabizottságnak lelkes és fáradhatatlan támogatója volt.

A Múzeum-egyesület kérelme a gömőri pénzügyhatóságokhoz.

Tekintetes Pénzügyhatósági Igazgatóság!

Sulyos napokban, e magyar nemzet fizikai, gazdasági és szellemi erőfeszítésének tetőpontján fordulunk Gömör-Kishontvármegye pénzügyhatóságaihoz, mint vármegyénk leghatalmasabb erőforrásaihoz, a Gömör-Kishontvármegyei Múzeum épületének újjáalakítása tárgyában. Tesszük ezt azon indító okok alapján, melyek erkölcsileg köteleznek minket erre, hogy Gömör-Kishontvármegyeinek gondjainkra bizott kulturkíneseit összegyűjtsük, elhelyezzük és megőrizzük a jövő számára. Szeretnénk és gyűjteményeink évtizedek alatt hangyszorgalommal összegyűjtött anyaga oly terjedelmes, hogy annak szakszerű elhelyezése, tekintve azt, hogy az eddig összegyűjtött és elhelyezett muzeumi tárgyak száma meghaladja a 36000 darabot, igénybe veszi összes helyiségeinket s így a fejlődés szempontjából azon örvendetes, de anyagi tekintetben sulyos feladatot rója a ránk, hogy épületünket kibővítsük s ez által a haladás útját nyitva tartsuk a jövő számára.

Különös jelentőséget ad muzeumunknak az a szerencsés körülmény, hogy korunk legnagyobb Mecenásának: *Andrássy Dániel* grófnak, a magyar nemzetre hagyott nagy művészeti becsesel bíró képzőművészete a Múzeumok és könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségének nagylelkű intézkedése folytán a Gömör-Kishontvármegyei Múzeumra szál-

lott. A gyűjtemény átvételének indokolt feltétele azonban az, hogy a nagy értékű képtár épületünkben teljesen megfelelő elhelyezést nyerjen.

E körülmény teszi szükségessé épületünk átalakítását olyformán, hogy annak révén a nagybecsű hagyatékunk méltó örökösei lehessünk.

Nagyon jól tudjuk mi azt, hogy az ezer oldalról megostromolt áldozatkészség e mai sulyos időkben közel jutott az elfáradáshoz, de azt is tudjuk, hogy ugyyszólván egy egész világgal való összemérkőzésünk nagy erőpróbáján a magyar nemzetnek multjában gyökerező szent emlékei s az azokhoz fűződő szellemi és erkölcsi értékek ép oly tényezői a világháboru kockájára dobott nemzeti jövőnek, mint a fiaink karjába oltott fizikai őserő, a csodákat művelő lelkibátorság. S így akkor, midőn a magyar nemzet egész lelkével csüng a végső győzelem reményén: az áldozatkészség forrásai nem apadhatnak ki a kultura igényeivel szemben sem, hisz az által tesszük magunkat méltókká a győzelemre, ha szellemi tekintetben is arra a magas színvonalra emelkedünk, ahol a nemzeti kultura fensége kezdődik.

Ez igazság szülte a Rimaszombati Takarékpénztár azon elhatározását, hogy a világháboru legveszesebb hullámai között is meghozza örök emlékeztető méltó áldozatát, a kultura követelményeivel szemben az által, hogy magára vállalta egy 20000 koronás alapítványnak létesítését, ama költségek részben való fedezésére, amelyeket a Gömör-Kishontvármegyei Múzeum épületének kibővítése s a nagy műbecsű bíró *Andrássy* féle képtár befogadására és elhelyezésére alkalmas átalakítása igényel.

Nagy a bizodalomunk abban, hogy Gömör-Kishontvármegye pénzügyhatóságai, eme gondolatoktól áthatva, meg fogják találni az eszközöket arra, hogy a legnemesebb áldozatkészségnek forrásait nyitva tartsák a Gömör-Kishontvármegyei Múzeum részére is.

Amit kérünk: a nemzeti kultura számára kérjük s amit a vármegye pénzügyhatóságai évi jövedelmük feleslegéből e célra juttatnak, azt a művészet Geniusának templomára áldozzák azzal a büszke öntudattal, hogy a művészet ez új templomának fénye vármegyénk pénzügyhatóságainak lelkéből árad az egész magyar hazára, az egész magyar nemzetre.

Ez őszinte bizodalommal intézzük kérés szavatunkat az anyagi erők ama forrásaihoz, melyek a nemzeti megpróbáltatások eme sulyos napjaiban sem apadhatnak ki annyira, hogy azokból egy oly intézmény, mely a mult emlékeinek megőrzése által a jövőt szolgálja — ne merithetne még annyit, amennyire saját fennállása s fejlődése szempontjából szüksége van.

És hisszük, hogy kérés szavunk nem lesz a pusztában elhangzó szó.

Hazafias üdvözléssel és tisztelettel

Rimaszombat, 1916. év október havában,

A Gömör-Kishontvármegyei Múzeum-egyesület nevében:

Bornemisza László s. k., elnök.

Loysch Ödön s. k., igazgató.

Dr. Veress Samu s. k., főtitkár.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 27-én délután dr. *Kovács László* polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: *Benyo Béla*, *Benyo László*, *Bodor István*, *Braun Zsigmond*, *Czinke István*, *Cseh János*, dr. *Kármán Aladár*, *Lengyel Pál*, *Loysch Ödön*, *László Hugó*, *Marikowszky Géza*, id. *Rábely Miklós*, ifj. *Rábely Miklós*, *Rónay Gyula*, *Simon Mihály*, *Süteő István*, *Stolcz Zsigmond*, *Szabó József*, *Széman Endre*, id. *Törköly József*, dr. *Veress Samu*, *Zachar Gusztáv*.

A polgármester üdvözlő szavai után megkezdtek a tárgysorozatba felvett ügyek tárgyalását. Az első volt a polgármester jelentése, mely szerint a katonai beszállásolás folytán előállott tetemes kiadások fedezéséről szükséges a gondoskodás, mert a költségelőirányzatban erre nincs fedezet. — A tanács a jelentést azzal terjesztette be a közgyűlés elé, hogy az 1915. év november óta ittlévő 80 ik gyalogezred elszállásolása a költségvetésben előirányzott összegben felül már eddig a 10 hónap alatt 24000 korona többletkiadással járt s a folyó év végéig előreláthatólag 32—33000 koronára emelkedik.

Miután sem a törvényhatóság, sem az államkincstár részéről nem remélhető a megtérítés, tekintettel továbbá arra, hogy a folyó év nov. 1-én esedékes kölcsöntörlesztési részletek befizetése halasztást nem szenvedhet, a folyó bevételekből pedig a város nem képes a szükséges összeget fedezni, ennél fogva szavazzon meg a közgyűlés a katonai beszállásolás által előállott költségtöbblet fedezésére 32000 koronás függő kölcsönt, a felvétellel bizza meg a polgármestert és utasítja a képviselőtestület a tanácsot, hogy a kiadások csökkentésére mindent kövessen el; a hitelt a legszükségesebb mértékig vegye igénybe, s mihelyt lehetséges, a függő kölcsön kifizetéséről gondoskodjék, esetleg előnyösebb kölcsönrel való átcserélésre tegyen javaslatot.

A közgyűlés *Süteő István* és *Czinke István* felszólalása után névszerinti szavazással elfogadta a tanács javaslatát.

A polgármester a káposzta és burgonya beszerzéséről tett előterjesztést, s kérte a képviselőtestületet, hogy a legszükségesebb élelmiszerek beszerzéséhez céljából adjon felhatalmazást 35000 koronás kölcsön felvételére, mely az áruk eladása után azonnal visszafizetendő lesz. Eddig 14 waggon burgonya és 5 waggon káposztát rendelt. Előbbi utban van, utóbbiból egy waggon érkezett meg.

Széman Endre javaslatára a közgyűlés a felhatalmazást egyhangulag — névszerinti szavazással megadta olyan formában, hogy folyó számla-hitelt nyitasson a polgármester a szükségleti összeg erejéig.

A pénzügyigazgatósági székház bérbeadásának ügye levétetett a napirendről.

Az állami polgári leányiskola 1915—1916-ik évi számadása a várost terhelő 5405 korona bevételi és 3982 korona 36 fillér kiadással tudomásul vétetett s a gondnoknak a közgyűlés a polgármester javaslatára a kifejtett takarékoságért elismerését fejezte ki. — Az 1916—1917-ik tanév költségvetése 4255 korona bevételi és kiadási összeggel elfogadtatott és jóváhagyott.

A gyámpénztári számadások megvizsgálására a közgyűlés *Zachar Gusztáv* és id. *Rábely Miklós* képviselőtestületi tagokat küldte ki s elhatározta a tanácsi javaslat értelmében, hogy az árvapénzek 40%-a a Rimaszombati Takarékpénztárban, 30%-a a Gömör-Kishontvármegyei Népi- és Iparbankban, 20%-a a Gömör-Kishontvármegyei Takarékpénztár és Hitelbankban, 10%-a a Gömör-Kishontvármegyei Közgazdasági Bankban az eddigi 5% kamatláb helyett 4½% kamatoztatás mellett fognak elhelyeztetni. A határozat névszerinti szavazással hozott.

A gyámpénztár 1916. év III-ik negyedi vizgálatáról szóló jelentés tudomásul vétetett s a virilisek névjegyzékének kiigazítására *Zachar Gusztáv*, id. *Rábely Miklós* és *Braun Zsigmond* tagokból álló bizottság küldetett ki.

A tárgysorozat kimerülte után id. *Rábely Miklós* emelt szót s nagy figyelem közepette fejtegette a szomorú közbiztonsági viszonyokat, melyek városunk lakosságát méltán tartják állandó izgalomban s bár méltánylással és elismeréssel szól a rendőrkapitány buzgó és lelkiismeretes működéséről, mégis utal arra, hogy a rendelkezésre álló csekély számú személyzet gyöngye a napról-napra szaporodó betörések és lopások ellen való hathatós intézkedésre. Cél szerűnek tartaná, ha katonaság vagy csendőrség vétetné igénybe, mert ellenkező esetben a legkétségbeejtőbb aggodalommal tekinthetünk a bekövetkező tél elé.

A polgármester rögtön válaszolt az interpellációra s maga is beismeri a szomorú helyzetet, melynek szanálása érdekében ő, a tanács és rendőrség már mindent megkíséreltek és állandó gondoskodásuk tárgyát képezi a város lakosságának közbiztonsága. Ez idő szerint nem állnak rendelkezésre a legszükségesebb eszközök, azonban a lakosoknak magának kellene mindenképen odahatni, hogy a betörések és lopások megakadályoztassanak. *A kapuk és lakások biztos zárral ellátása*, idejében való bezárás, az értékek biztonságba helyezése, a cseleltség szigorú ellenőrzése stb. stb. mind olyan körülmények, melyek a helyzet javítását előmozdítanak. — A közönség dobszó és falragaszok útján fog erre felhivatni. A válasz tudomásul vétetett.

Szabó József a vizellátás kérdésében szólalt fel s a polgármester figyelmét arra hívta fel, hogy a Haditermény részvénytársaságtól kukoriczát szerezzen be.

A polgármester felvilágosító szavai után Törköly József a maximális árak be nem tartása tekintetében a szigorú eljárásra hívja fel a hatóság figyelmét s kéri, hogy a közönség dobszó vagy falragaszok útján világosítsák fel, hogy hová kell jogorvoslatért fordulnia.

A polgármester válasza után a közgyűlés véget ért.

Egyháztanács gyűlés.

F. Ló 22 én, vasárnap délután a rimaszombati róm. kath. hitközség tanácsa ülést tartott. Az egyháztanács most vett bucsut elhunyt szeretett elnökétől, dr. zábori Löcherer Tamástól. Meghatott lélekkel emelt emléket neki, az igazi kath. intelligens férfiú legtisztább képviselőjének. Az egyház sokat veszített benne: egy páratlan meggyőződéses hívőt — de a hitközség ennél is többet, mert elvesztette vezetőjét, tiszteletreméltó hivatását eszményien betöltő elnökét. Ezért volt az osztatlan részvét, melyet halála kiváltott s most is ezért nyilvánult meg oly bensőségesen a kegyelet és oly nemesen a megtisztelés az egyháztanács bucsuzásánál az elnöklő prelátnak prépost plebános emlékbeszéde nyomán, melynek minden szava szívből jöve, szívhez szólva imigyen hangzott:

„Mélyen tisztelt Egyháztanács!

A mai egyháztanácsi ülést egy szomorú kötelesség teljesítésével kell bevezetnem.

Dr. Löcherer Tamás egyháztanácsunknak szeretett elnöke f. évi június hó 6 án nemes lelkét visszaadta Teremtőjének.

Mélyen tisztelt egyháztanács! Mindnyájunk élénk emlékezetében van még az az inpozáns részvét, mely szeretett elnökünk halála alkalmából a társadalom minden rétegében megnyilvánult. A legmagasabb állásban levőktől le az utolsó nyomorék gyermekig mindenki érezte az ő koporsójánál a nagy veszteséget, mely az ő halálával mindnyájunkra szakadt.

De családján kívül talán senki sem érezte a veszteség nyomasztó súlyát annyira, mint mi, az ő második családja. Hiszen mihozzánk volt ő legközelebb, mi ismertük őt legjobban, mi ismertük az ő nemesen érző szívének nagyságát, lelkének mély vallásosságát, egyháza ügyei iránt való buzgólkodását. Mi tudjuk jól, hogy évek előtt kezdődő betegsége nem gátolta őt soha abban, hogy gyűléseinken részt vegyen s a közéletben is ott, ahol erre alkalom kínálkozott, saját katolikus meggyőződésének kifejezést adjon. Amíg a mindennapi életben soha sem tett különbséget katolikus és nem katolikus között, addig a maga katolikus voltát soha sem tagadta meg senkinek kedvéért. Tisztelte a mások vallásos meggyőződését, de a magáét soha sem rejtette véka alá. Ott világozkodott ő előttünk, mint az égő gyertya, mely a szoba legmagasabb helyére téve elárasztja világosságával annak minden zugát.

Példaképünk volt ő nekünk s életével bizonyosságot szolgáltatott minden intelligens katolikus embernek arra, hogy még a más vallásuk is többre becsülik, sőt bizonyos tisztelettel hajolnak meg azon férfiú előtt, ki igazán katolikusnak vallja magát mindenkor s minden körülmények között.

De mélyen tisztelt Egyháztanács! nemcsak élete működésében volt ő nekünk példaképünk, de betegségében és halálában is. Én mondhatom, hogy ha az emberi gyarlóság mellett kimulhat valaki az igaznak halálával, ő bizonyára úgy mult ki. Hosszu betegségének egy-egy kínos rohama után felém fordulva arról beszélt, hogy nemsokára neki is meg kell jelenie a végtelen Igazság előtt, aki mindent tud, aki előtt már nem lehet mentegőzni, sem védekezni — miként fog ő ott megállani? Amidőn én vigasztalásul azzal biztattam, hogy az Isten nemcsak végtelenül igazságos, hanem jó és irgalmas is, ki a legcsekélyebb jó cselekedetet sem hagyja jutalmatlanul s hogy ő eleget jótékonykodott életében — azt válaszolta: de vajjon érdemszerzők-e ezek a jó cselekedetek, melyeket többnyire talán csak világi hiúságból tettünk?! Ilyen s ehhez hasonló töprengések

között úgy készült el az utolsó szentségek vételéhez s halálához, hogy még engemet is, ki pedig elég haldokló lelkébe pillantottam már be, könnyekig meghatott.

Amint élt, úgy is halt meg. „Ecce quomodo moritur iustus.“ Ime! így hal meg az igaz. Igaz volt életében, igaz volt halálában is. Emléke és szelleme örökké maradjon meg közöttünk.

Az egyháztanács mély meghatottsággal foglalta szívébe boldogult elnökét s foglalta jegyzőkönyvébe felejthetetlen emlékét. A tanács ezenkívül elhatározta, hogy az elhunytak családját hivatalosan is értesíti ezen emlékezés bensőséges lefolyásáról. Majd egyhangulag elfogadta a prelátnak elnök indítványát, hogy koszorúmegváltás címén 1000 koronát adományoz a hitközség a boldogult kedves eszméjének pártolására: az egyházi énektanítás céljaira s ez alapítványt az ő nevéhez fűzi.

Az egyháztanács ezután új elnököt választott. Miután Juraskó Jakab nyug. műszaki főtanácsos a neki felajánlott elnöki tisztelet — hajlott korára való tekintetből el nem fogadta — egyhangulag dr. Rárossy Gyula ügyvédet választotta meg. Az új elnök meghatva köszönte meg s fogadta el megválasztását.

A gyűlés ezután a jövő évi hitközségi költségvetést szavazta meg s egyéb fontos belügyeit tárgyalta le.

Hirek és vegyesek.

Személyi hir. Kubinyi Géza főispán e hét keddjén hivatalos ügyek végzése céljából Budapestre utazott és szombaton érkezett vissza székhelyére.

Dr. Kovács László polgármester mult héten hivatalos ügyek intézése céljából Budapesten időzött.

A hősök sirja. November 1 én a temetők ünnepe alkalmából délután 4 órakor a 80. gyalogezred zenekara kivonul a kivezényelt katonákkal a temetőbe s a katonai lelkész az elhunyt hősök emlékére a görög kath. egyház szertartása szerint fogja az ájtatosságot végezni a temetőben. — A kivonult katonák a sirokat megkoszorúzzák s a 80. gyalogezred parancsnoksága, a koronás társaság és az iskolai vezetőség megállapodása szerint a helybeli állami elemi és polgári leányiskola növendékei virágot fognak szórni a sirhantokra. Ez uton kérétek városunk közönsége, hogy a hősök sirjára szánt virágokat szíveskedjék a polgári leányiskola épületébe Kárpáti Sándorné igazgatóhoz juttatni. A kegyeletes ünnepségen Lukács Géza alispán fogja tolmácsolni a polgári lakosság szeretetteljes érzéseit.

Gyászistentisztelet. A helybeli róm. kath. templomban november hó 3 án, pénteken reggel 9 órakor elesett hős katonáink emlékére a hivatalos személyiségek részvétele mellett Széman Endre pápai prelátnak gyászistentiszteletet fog tartani.

Egyházi hangverseny. A helyben állomásozó 80. cs. és kir. gyalogezred derék parancsnoka: Nechvatal János ezredes és közéletünk egyik kiváló vezető tagja: Széman Endre pápai prelátnak, az itteni temetőben pihenő harcstéri hősök sirjainak gondozása javára, november hó 5-ikén délután 5 órakor a róm. kath. templomban egyházi hangversenyt rendeznek, mely valóban sok műélvezetet ígér szerény két korona belépti díjért. A hangversenynek kimagasló számait fogja képezni a jótékony cél érdekében készséggel közreműködő Kolbay Sándorné éneke s a külön ez alkalomra ideérkező Hayek operaénekes közreműködése. Lesz egy tisztelt kvartett is s a katonai zenekar művészi számokkal fog szerepelni a magas műélvezetet ígérő hangversenyben. A műsort jövő számunkban közöljük.

Reformáció emléke. Október 31 én ünneplik a protestáns egyházak a reformáció emlékét. Ezen a napon a helybeli egy. prot. főgimnáziumban ünnepséget tartanak felolvasással, szavallatokkal, énekkel a vallásos kegyelet kifejezésére. A reformáció ünnepe alkalmából urvacsorához is járul az ifjúság tanáraival együtt, mégpedig a református templomban ma, mint az ünnepet megelőző vasárnapon; az evangélikus templomban pedig október 31-ikén reggel.

Magyar nemesség. A király kiválóan buzgó szolgálatai elismerésül Markó Gusztáv műszaki főtanácsosnak és törvényes utódainak a magyar nemességet „Rozsnyói“ előnévvel díjmentesen adományozta.

Iskolagondnoksági kinevezések. Kubinyi Géza főispán a jolsvai állami elemi népiskola gondnokságához gondnoksági elnöké Czirbur Imre ügyvédet, alelnöké dr. Szontagh Vilmos polgármestert, tagokká Piacsek Rezső rendőrkapitányt, Csernoch Lajost, Hensch Emilt, Rathovszky Árpádot, Goncsosvsky Jánost, Szénássy Bélát és Honszky Edét nevezte ki.

A rimatamásfalvai állami elemi iskola gondnokságához gondnoksági elnöké Farkas Zoltán országgyűlési képviselőt, alelnöké Andrik Jánost, tagokká Garai Arnold körjegyzőt, id. Habán Pált és Jávorszky Lászlót.

Szabadságon. Dr. Eszenyi Gyula városi tisztviselő, tart. főorvos, ki a galicziai fronton tesz szolgálatot, 14 napi szabadságra hazaérkezett.

Pitta Félix tengerész zászlós — Pitta Lipót fia — e héten a harcztérről rövid szabadságra hazaérkezett.

Katonai kitüntetések. A hadiékítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet kapta az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül Almási Balogh József 3. honvéd tábori ágyusezredbeli százados és Barvics János 80. gyalogezredbeli tart. főhadnagy. — A 2. ik oszt. vaskorona-renddel tüntettetett ki Werner Frigyes 25. ik gyalogezredbeli őrnagy. Az ezüst vitézségi éremmel lettek kitüntetve a 25. ik gyalogezredben Kurucz Ferencz, Lipták József gyalogosok, Trostler Vilmos és Kozák János néptőlkelők. A vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta Fink Herch 80. gyalogezredbeli címzetes szakaszvezető.

Soronkívüli kinevezés. A király az ellenség előtt teljesített, különösen érdemtelen szolgálataik és vitéz magatartásuk elismerésül Zachar Pál 16. ik honvédgyalogezredbeli és Hevessy Zoltán 21. ik honvédgyalogezredbeli századosokat soronkívül őrnaggyá nevezte ki.

Kinevezés. Székács György 25. gyalogezredbeli népfőlkelő hadapródjelölt népfőlkelő hadapróddá lett kinevezve.

Lelekeszavatus. Eperjesen Geduly Henrik püspök mult héten avatta lelkészé Zólyomy Pált az eperjesi ev. theologia végzett lelkészjelöltjét, ki főgimnáziumunknak volt növendéke s kiküldte Rimabányára, hol a választás multkorában megsemmisítettett.

Esküvők. Királylehotai Lehoczky Márton kir. ügyész, lapunk régi munkatársa folyó hó 24 én tartotta esküvőjét ő és egyházasbáti Báthly Arankával. A polgári kötésnél tanuként szerepeltek: Báthly Bertalan és Biszterszky Lajos. Az egyházi aktus az evang. templomban volt, hol csetneki Gyürky Pál főesperes szép beszédet intézett az új párhoz.

Ragályi István itteni kir. fogházfelügyelő t. hó 24 én tartotta esküvőjét Lengyel Erzsikével. Tanuk voltak: dr. Zehery István tb. megyei főorvos, törvényszéki és fogházorvos és Uthy Antal róm. kath. kántor. A ref. templomban nagyüzamu közönség jelent meg és Simon Mihály ref. lelkész szívhez szóló szavakat intézett az új párhoz.

Névváltoztatás. A belügyminiszter megengedte, hogy Plachta Albert tiszolczi állami iskolai igazgató, valamint kiskoru gyermekei: Etelka és Jolán családi nevüket Perényi-re változtathassák.

Lemondott postamester. A posta- és távirdui rendeletnek táranak utolsó számában olvassuk, hogy Hesz Jenő lőkősházai postamester állásáról lemondott.

Apolló-színház. A mult hét mozgalmas, élénk volt az állandó mozgóképszínházban, mert a pompásan összeállított műsor minden alkalommal nagy közönséget vonzott. — Az e heti szombati és vasárnapi műsor is kitünő s felhívjuk rá a közönség figyelmét.

Elhunyt orosz fogoly. Koharenko David Burdobányáról beszállított Cepenjo oroszországi községből származó 32 éves, nőtlen orosz hadifogoly folyó hó 28 án a vármegyei kórházban hosszú betegség után elhunyt. Folyó hó 30-án délután temették.

HÁZASSÁG. Ragályi István helybeli kir. törvényszéki fogházfelügyelő és Lengyel Erzsike folyó hó 24-én házasságot kötöttek. — (Minden külön értesítés helyett.)

Pótlás. A 80-ik gyalogezred Tiszolczon tartott hangversenyével kapcsolatban megemlítjük itt, hogy Grünmann Aranka hatatosan remekül szavalta Farkas Imre: „Egy katona meghalt” és Fábán „Rákóczy hadnagy” át s viharos tapsban volt része; továbbá feltűnt Venczel (Kyeska) Olga is kellemes hangjával, ki népdalokkal a közönség figyelmét lekötötte.

Kitüntetett 16-os honvédek. A beszercebányai 16 os honvédek közül a következők részesültek kitüntetésben: az első osztályú ezüst vitézségi érmét kapta: Grobon Gyula hadapródjelölt, a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta: Sugár Sándor népfőlkelői szakaszvezető, czimzetes őrmester.

Halálozás. Nagyrőcze város egyik törsgyökeres, régi, köztisztviselőben állott alakja: Pétermann János közgyám folyó hó 17-én elhunyt. 40 éven át volt közgyám, a városi tanácsnak, az áll. isk. gondnokságának tagja és az ev. egyház presbitere. Nagy részvét mellett temették el az elhunytat, kiben dr. Pétermann Jenő ügyvéd atyját gyászolja.

Hősök halála. Mélyen lesújtó gyászhirot vettünk e héten s a szomorú hír sok embert fájdalmasan érint, mert egy széles körben ismert rendkívül kedves, rokonszenves, fiatal hős elhunytát jelenti. Az itt született és nevelkedett szentmiklósi és óvári Pongrácz Pál m. kir. honvédszázados, a nagyváradi m. kir. honvédhadapródiskola tanára, ki a haza és király hősi védelmében, Przemysl várában orosz fogságba jutott s a hosszú, nehéz rabságban szerzett betegségében Tobolskban folyó évi szeptember hó 12-én 35 éves korában elhunyt. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 28-án volt Miskolczon és az itteni róm. kath. templomban. A hős százados elhunytáig igazán mély részvétet kelt mindenfelé s különösen nagy a részvét a lesújtott család iránt, melynek tagjai: özv. Pongrácz Pálné szül. Adorján Margit a porig sujtott anya, továbbá Penyigey-Manczur Lajosné szül. Pongrácz Helén az elhunyt nővére férjével és családjával, társas körünknek hosszú időn át közkedvelt alakjai voltak. Ezenkívül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja az elhunytat.

Az itteni pénzügyigazgatásnál sokáig szolgálatot tett s innen a nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez áthelyezett Asztalos János m. kir. pénzügyi számellenőr, a szegedi cs. és kir. 46. gy. ezred tart. zászlósa folyó hó 7-én a Doberdón vívott ütközetben 35 éves korában, állami szolgálata 15-ik évében hősi halált halt. A rokonszenves modoru férfit hosszú itt időzése alatt kedvelt tagja volt társadalmunknak s halála széles körben kelt őszinte részvétet. A nagyváradi számvevőség külön gyászlapon emlékszik meg a legjobb lelkű barát és legkiválóbb munkatárs hősi haláláról.

A fővárosi lapokban olvassuk, hogy Sáfrán Jenő tüzérszázados, Borsodvármegye szolgabírája, 30 éves korában, házasságának negyedik évében, az olasz harcztéren aknarobbanás következtében hősi halált halt. Tisztársai ideiglenesen Görz mellett, a sorenthalai temetőben helyezték nyugalomra hült tetemeit. Az elhunytban Sáfrán Géza honvéd alezredes, továbbá Pósa Lajos radnóti ref. lelkész felesége és Szepesházy Kálmánú szeretett testvérüket gyászolják s kiterjedt család siratja a hős tüzérszázadost, ki Borsodmegye közigazgatási tisztviselőkarának egyik buzgó, értékes tagja volt.

Gömör az erdélyi közigazgatásért. Az erdélyi közigazgatási tisztviselők segélyezésére irányuló s az alispán által elrendelt vármegyei gyűjtés több főszolgabíránk és jegyzőnk részéről igen szép eredménnyel járt. Mint a „Vármegye”-ben olvassuk: Kuna Aurél jolsvai főszolgabíró 660 korona 25 fillért, Molitórisz Zoltán putnoki főszolgabíró 551 kor. 72 fillért s a székességi körjegyző 78 koronát küldött be a gyűjtést vezető bizottsághoz.

Kitüntetett gömöri törzsőrmester. Az ezredparancsnokság értesítette a vármegyei főispánját, hogy Bódy József 7-ik honvédbuszázredbeli törzsőrmester, aki Sztáryáról származik, a 2. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntették ki vitéz magatartása elismeréséül.

Az állandó választmány ülése. A vármegyei állandó választmány e hó 24-én, kedden d. e. tartotta ülését a vármegyeháza kistermében, melyen a novemberi közgyűlés tárgysorozata került előkészítés alá. A gyűlésen Kubinyi Géza főispán elnökölt s a független tagok csak kevés számmal voltak képviselve, amennyiben mindössze ötven voltak jelen: Szent-Iványi Árpád, Farkas Zoltán, Farkas Géza, Putnok Mór és Vajda Pál.

A vármegyei közgyűlés. A november hó 3-iki vármegyei közgyűlés tárgysorozatát legutóbbi lapszámunkban ismertettük. Az ott felsorolt tárgyakon kívül a közgyűlés pót-tárgysorozatában szerepel még Osváth Dániel felelő főszolgabíró kérelme magasabb fizetési fokozatba leendő előléptetés és szolgálati pótlékban való részesítés iránt, az 1917. évi köz-uti költségelőirányzat tárgyalása, Veszprémmegye közönségének a szeszűzés korlátozása tárgyában kelt felirata, Kubinyi Zoltán árvaszéki ülnök szabadságügye, Jolsva város 1915. évi ebadó számadása, a keresk. miniszter rendelete az államépítészeti hivatali főnök s az utibiztosok utiátalányának felemelése ügyében, a Rozsnyói Takarékpénztár ajánlata a vármegye I. hadikölcsönének lombardozása iránt, Tiszolcz község szélöntött fájának értékesítése, a tiszt nyugdíjalap 1917. évi költségvetése, a jolsvai ág. ev. és róm. kath. egyházak fellebbezései a kántori fa és fuvar ügyében, Rozsnyó város költségvetési előirányzata elleni fellebbezések tárgyalása, Rozsnyó város rendőrségi államegélyének elszámolása, Rozsnyó és Dobsina városok díjnokainak háborus segélyei s több közigazgatási és hadikölcsön-jegyzési ügy.

Tájékoztató. A miniszterelnökség sajtóosztályának főnökétől értesítést vettünk arra nézve, hogy a hivatalos hadijelentések késő érkezésének oka az, hogy hetek óta késő délután, illetőleg az esti órákban érkeznek Budapestre, emiatt azok vidékre is csak későn továbbíthatók. Mielőtt a főhadiszállásokon ugy alakul a helyzet, hogy ott korábban adhatják ki a hivatalos jelentéseket, a sajtóosztályból való továbbítás is korábbi időre fog esni.

Adóügyi biztosok kinevezése. A pénzügyminiszter az új egyenes adótörvények végrehajtási munkálatainak ellátására a pénzügyigazgatóságok székhelyein létesítendő ideiglenes adóügyi biztos állásokat szervezett. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli az erre vonatkozó rendeletet, a mely szerint az adóbiztosítások három csoportba fognak tartozni. Az első csoportbeliek 3000, a második csoportbeliek pedig évi 2000, a harmadik csoportbeliek pedig évi 1000 korona fizetést kapnak, továbbá háborus segélyben és lakáspénzben részesülnek. A lakáspénz és a hivatalos kiküldetéseknél felszámítható illetmények az állami tisztviselőkre érvényes szabályok szerint állapítandók meg. Az első csoportba tartozó adóbiztosoknál a következő előképzettség szükséges: ügyvédi vizsga vagy gimnáziumi, real vagy kereskedelmi érettségi és még öt évi gyakorlat a kereskedelmi könyvvitel terén. A második csoportnál: egyetemi abszolutórium, kereskedelmi, bányászati, erdészeti vagy gazdasági akadémia, illetve egyenrangú intézet elvégzése. A harmadik csoportnál: községi, közigazgatási vizsgálatnak letétele, vagy felsőkereskedelmi iskolai érettségi letétele és ezenkívül még legalább két évi kereskedelmi gyakorlat. A biztosok egyelőre két év tartamára alkalmaztatnak. Az ezen állásokra való pályázatokat a pénzügyminisztériumhoz címelve és kellően felszerelve az állami szolgálatban nem állóknak, valamint az állami és vármegyei nyugdíjasoknak legkésőbb 1916. évi november hó 30-ig kell az illetékes főispán útján a pénzügyminisztériumhoz juttatni. Állami tisztviselők kérvényeiket a fölöttes hatóságoknál legkésőbb 1916. évi november 20-ig nyújthatják be.

Vizbefult gyermek. Forgácsfalán folyó év augusztus 16-án Bambula Pálné 2 éves Mária nevű leánya — ki felügyelet nélkül maradt, beesett az udvaron levő kutba s befult a vízbe. Folyó hó 27-én Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök vezetésével tárgyalták a gondatlan anya ügyét s Lehoczky Márton kir. ügyész vádbeszéde után 8 napi fogházra ítélte a bíróság, azonban az ítélet végrehajtásának felfüggesztését kimondta.

Orvosok és gyógyszerészek gyűlése. A gömörmegyei orvos-szövetség és orvosgyógyász-egyesület rendes közgyűlését november hó 3-án pénteken, a megyegyűlés után déli fél 12 órakor tartja a közközház szülésznoi osztályán.

Az Otthon társaskör múlt vasárnap délután Biess Elemér elnöklésével közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a jelenlegi helyiségből a Hungária-szálló buffet-termébe költöznek át s már november 1-én az új helyiségben találják meg a tagok szórakozásukat.

Kicsérült hadifogoly. Berényi Jenő 25. gyalogezredbeli katona, ki 1915. április 1-én került orosz fogságba s a Krasnojarszky híres orosz fogolytáborban volt internálva, Miskolczra hazaérkezett 18 havi fogság után. Nagyon sok fogolytársától hozott üdvözlőt s amennyiben lennének érdeklődők, kiknek hozzátartozója ebben a fogolytáborban van, felvilágosításért hozzáfordulhatnak a hazaérkezett Berényihez, ki Miskolczon lakik Mávtelep 40. szám alatt.

A Jósoczi áldozatkészség szobrára a nagyrőzei polgármester a város gyűlése fejében 24 korona 50 fillért terjesztett be a szobor bizottság czimére.

Tánczórak. Dobránszky János helybeli régi jóhírű táncztanító november hó 4-én kezdi meg a Hungária nagytermében a táncztanítást, mely iránt élénk érdeklődés mutatkozik a szülők és az ifjuság körében.

Koszorumegváltás. Özv. dr. Szabó Samuné kedves hallottainak sírjait nem díszíti fel virággal, de 20 koronás jótékony adományt juttatott az erdélyi menekültek javára Lukács Gézáé kezébe. Ezuton hálásan nyugtáztatik.

Koszorumegváltás. Széplaky Lajosné az erdélyi menekülteknek 30 koronát s a „Vörös kereszt” egyesület céljaira szintén 30 koronát adott koszorumegváltás czimén. Nemeslelkű adományért a leghálásabb köszönet!

Betörések. A lefolyt héten ismét egymást érték városunkban a betörések. Folyó hó 25-re virradó éjjelen a Deák Ferenc utcában garázdálkodtak a vakmerő tolvajok s Reisz Józseftől, Derekastól és özv. Róthnéől vittek el kosarakat, krumplit, tojást és pénzt. Hétfőn éjjel pedig a Rákóczi-utcában a Blumenthal-féle korcsmában és a Szijjártó utcában Majomy Józsefnél törtek be, folyó 27-ére virradó éjjel szintén a Szijjártó-utcában emeltek egy helyről négy libát.

Megölt ujszülött. Rimabányán Hajnák Julia 18 éves leány folyó hó 22-én ujszülött leánymagzatát megölte. A magzatot megtalálták s az esetet bejelentették a kir. ügyészhez, mely a vizsgálatot megindította. A ujszülött leány hulláját folyó hó 27-én Rimabányán felbontolták.

Gondatlan anya. Felsőráson múlt héten Csák Józsefné nem ügyelt 2 éves Hermina nevű leánykájára s a kis gyermek kiment a ház elé a hol a sertések a kis leányt megtámadták s arcát összeharapdosták. Beszállították a közközházba.

Jótékonyág. A Vöröskereszt-egyesület elnöksége hálásan köszöni a következő szives adományokat:

Pénzbeliek: Demeter főhadnagy 1 kor. 20 fill. Forster Imre (Békes) 20 kor. Pénztárendmény kereskedők számláiból 37 kor. 24 fillér.

Természetben: Jakubcsicz Jánosné (Klenócz) 10 drb tojás. Kuhinka István (Málnapatak) 200 drb ivópohár, Tóth Béla mérnök 3 drb könyv.

Sulyos baleset. Osgyánban folyó hó 26-án Csizmár István 44 éves ember az erdőben favágással volt elfoglalva s egy észrevétlen pillanatban a kidöntött fa rádőlt, leütötte s lábát összetörve, derekán is olyan sulyos sérüléseket ejtett, hogy életveszélyes bajával kórházba kellett szállítani.

Sulyos gyári baleset. Nándorhután folyó hó 26-án a vasgyárban sulyos baleset történt. A Martin-kemenczénél dolgozó munkások közül Dolinics Károly, Putnok Viktor és Szlanyi Nándor királyhegyaljai lakosok egy robbanás következtében olyan sulyos égési sebeket szenvedtek, hogy be kellett őket szállítani a közközházba s különösen az utóbbi sérelme olyan nagyfokú volt, hogy az egész testre kiterjedő égési sebek következtében folyó hó 27-ikén este a közkörházban meg is halt.

A hadijótekonysági katonazenés séta hangversenyek az időjárás hidegre fordultával ezidén a Széchenyi kertben már nem lesznek megtartva.

A sétahangversenyek jövedelmeként, a városunk hazafias leánygárdája által szedett 10 filléres belépő díjakból, okmányolt elszámolásokkal 806 korona 90 fillért szolgáltatott be dr. *Institóris* Endre tiszti ügyész a városi pénztárba.

Ezen összegből kiutalványoztatott: 200 kor. a háboruban elesett katonák özvegyei és árvái javára a cs. és kir. 80-ik gyalogezred parancsnokságához, 200 korona a vörös kereszt egyesület Péter-Pál napi gyűjtésére és 200 korona a gömörmezei Fehérkereszt-egylet részére a nyomoréki hadiárvák javára.

A felmaradt 206 korona 90 fillér a városi pénztár által a katonasírok gondozására kamatozó letétként fog továbbra is kezeltetni.

Az elért szép eredményért dr. *Kovács* László polgármester, a cs. és kir. 80-ik gyalogezred parancsnokságának *Nechvatal* János ezredesnek, *Lukács* Margitka urhölgynek és dr. *Institóris* Endre tiszti ügyésznek, kik a sétahangversenyek rendezésében közreműködtek, hivatalos átiratban köszönetét nyilvánította.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás* Lajos rosznyói püspök f. évi XVI. sz. főpásztori körlevele, a melyben elrendeli, hogy a harezterem elesett katonáért nov. 3-án ünnepi requiemet tartsanak. A hadügyminisztérium átirat a gyertyával való takarékoskodás érdekében. Közli a közoktatási miniszter rendeletét a tanítók háborus drágasági pótléka ügyében. Megalakult az egyházmegyei könyvnyomda, könyv- és papirkereskedés egyesület központi bizottsága: elnöke dr. *Fábián* Antal mesterkanonok. A közoktatási miniszter rendelete szerint iskolai gyűjtéseket kell rendezni a hadisírokat gondozó alap javára.

Közgazdaság.

Minden földet be kell vetni!

Szabadságolások az őszi munkára. — A honvédelmi miniszter rendelete Gömörvármegyéhez.

A honvédelmi miniszter leiratot intézett Gömörvármegye alispánjához és ebben értesíti, hogy a katonai illetőleg népfelkelési szolgálatot teljesítő legénységnek, valamint a hadi szolgáltatásokról és népfelkelésről szóló törvény alapján igénybe vett egyéneknek az őszi szántásra és vetésre, talajelőkészítésre, a tavaszi vetésekhez, burgonya, kukorica, cukorrépa szedésre; len- és kenderkészítésre; szőlőművelésre (szüret, betakarításra stb.), erdőgazdasági munkára stb. kihallgatáson előterjesztett kérelemre való szabadságolását, illetőleg munkásosztagokban való kivezényelését elrendelte.

Mint hogy a szabadságot s fölmentett kisebb kiterjedésű birtokkal rendelkező mezőgazdák saját sürgős gazdasági munkáik elvégzése után a hadba vonultak földjeinek megművelésénél igen sok helyen egyáltalában igénybe nem vétetnek, a szabadságolásokkal és fölmentésekkel rendelkezésre bocsátott munkaerők a községi, mezőgazdasági intéző bizottságok által föl nem használtatnak és a november 30-ig fölmentett azokat a cséplő gépezeteket, akik gazdasági munkájukat végzik, fölmentési határidejük letele előtt sok járási főszolgabíró behivatni kéri és mint hogy továbbá a munkásosztagokban kivezényelt legénységnek igen sok helyen alacsony napszámber állapított meg, hogy a végzett munka értékével egyáltalán arányban nem állott és tekintettel arra, hogy a kivezényelt legénység ingyenes munkaerőnek nem tekinthető, elrendeli a miniszter:

A szabadságot és fölmentett katonáknak foglalkoztatására vonatkozólag a rendelkezések legpontosabban végrehajtassanak és gondoskodás történjék az iránt, hogy minden talpalatnyi föld felszántható és bevethető legyen.

A szabadságok letelte után jelentkező katonák szabadságolási igazolványának hátlapjára rávezetendő, hogy a szabadságot katonának hány hold földje van, a hadbavonultak földjének megművelésénél segédkezett e?

A munkásosztagokba kivezényelt legénységnek az illető vidék szokásos munkabérének megfelelő igazságos és méltányos, de legalább 3 koronát kitevő napszámber állapítandó meg, illetőleg a legénység csakis legalább 3 korona napszámber ellenében fog kivezényeltetni.

Ezt a körülményt, valamint a megfelelő elszállásolásra és ételmezésre az említett körrendeletekben előírt kötelezettséget a munkásosztagot igénybevenni szándékozó munkaadóval közölni kell.

Haditermék kirendeltség. A haditermék részvénytársaság kirendeltségének működési helyül a Gömörmezei Nép- és Iparbank jelöltetett ki s a kirendeltség már november 1-én megkezdte működését. A központból a teendők végzésére két munkaerő küldetett ki.

A cukorközpont intézkedése. A cukorfelhalmozás megakadályozása s a szükséglet fedezése céljából az országos cukorközpont úgy intézkedett, hogy ezután csakis a vármegye alispánjának tudtával küldetik a vármegyébe cukor s így könnyebben lesz ellenőrizhető, hogy a cukor csakis megfelelő mennyiségben és a szükséglet ellátására utaltassék ki s főleg ne legyen elrejtendő és elvonható a közszükséglet fedezésétől.

A burgonyaellátás kérdése. Az országos burgonyaközvetítő iroda tárgyalásokat folytat vármegyénk alispánjával egy városunkban létesítendő kirendeltség szervezése ügyében s amennyiben a tárgyalások eredményre vezetnek, a burgonyaellátás rendezésének ügye is rövidesen megoldható lesz.

Kiadóhivatal üzenete.

Községi előjáróság Forgácsfalva. 1916. évi előfizetésre 10 koronát küldött 8 korona helyett. A felmaradt 2 koronát 1917. évi első negyed javára írtuk.

Libamáját

minden mennyiségben vásárol
kgr.-kint 10 K.

a Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Többféle minőségű

faj-alma

kilogrammonkint 1 K 20 f.-ért

kapható: 1—3

Galambos Józsefnél Rimaszombatban.

Nemzetközi

Halottszállítási Iroda

Budapest, Andrassy-ut 11. sz.

Telefon: 167—30.

Exhumál gyorsan és olcsón!

Minden felvilágosítást készséggel ad 1—6

KERESÉK

3—11
jövő év január hó 1-ére egy
kovács-gépezet,
ki még ha hadkötelees is, végeztetné a gazdasági kovács-munkát egész éven át.
Özv. Hegyessy Sándorné
Csoltó, u. p.: Gömörpalyit (Gömör m).

Tanulónak

egy jobb házból való fiu felvétetik
Friedmann Zsigmond divatáru-üzletében
R.-szombat, Erzsébet-tér 9. (Kaszinó épület).

= Magyar gyors- és gépirónó =

állást keres,

ki az irodai munkákban kellő jártassággal rendelkezik. — **Ajánlatok** a kiadóba „Perfekt” jellegére kéretnek. 3—3

Eladó.

Rimaszombatban, a Kossuth Lajos-utca 17. szám alatt 33 év óta fennálló
nagyforgalmu

mészáros és hentesüzlet

modern felszereléssel — **házzal** együtt —
eladó, esetleg 1917. évi május 1-től bérbé
is kiadó. — Értekezni lehet ugyanott:

Szabó József tulajdonossal.

Hirdetmény.

P. 1101. 1916—3. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a magyar államvasutaknak Bánréve vasut állomása csatornázási munkálatai céljaira szükséges és **Bánréve és Málé községek határait**ban fekvő és a bemutatott tervrajzban és ki-sajátítási összeírásban megjelölt

1. a bánrévei 53-ik számú telekjegyzőkönyvben foglalt s egészben gróf Serényi Béla tulajdonát képező 228—224. hrszámú szántóból 998 □-öl területre és

2. a máléi 42. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt egészben Gróf Serényi Béla tulajdonát képező 946. hrszámú Pogony pusztai szántó ingatlanból 1 hold 292 □-öl területre nézve a ki-sajátítási kártalanítási eljárás megkezdésére és pedig a Bánréve község határában fekvő ingatlan területre nézve határidőül 1916. évi **november hó 18-ik napjának** délelőtti 8 óráját a helyszínére, **Bánréve községbe** a község házához, a Málé község határában fekvő Pogony pusztai ingatlan rész területre nézve pedig határidőül ugyanannak a napnak tehát 1916. évi **november hó 18-ik napjának** délelőtti 10 és fél óráját **Málé községbe,** a helyszínére a község házához ezen-nel kitézi, amely határidőre és helyekre az összes érdekeltet azzal a figyelmeztetéssel idézi, hogy esetleges elmaradásuk a kártalanítás fölött való érdemleges határozathozatalt nem fogja gátolni.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1916. évi október hó 21-én.

1—3 **Cseh István,** s. k. kir. tan. elnök.

Gazda Pál, s. k. kir. törvényszéki bíró.

Előadó: **Kún Aladár,** s. k. tanácsstag.

A kiadmány hitelül: **Mosika,** törvénysz. írnok.

Eladó ház.

A Szijjártó-utca 66. sz. alatti udvarban egy kis kőház örök áron eladó. Értekezni lehet a város közgyámi hivatalában a **h. közgyámnál.** Bérbé is kiadatik azonnal. 3—3